

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an . . . . . 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.

Foaie politică Apare în fiecare Duminică.

Telefon Nr. 146.
Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).
Un șir petit prima-dată 14 bani, a două oară
12 bani, a trei-oară 10 bani.

Două vorbiri despre Italia.

Evenimentul cel mai însemnat, de două săptămâni încoace, care privește ținuta noastră față de Italia, îl formează două vorbiri, ce s'au rostit Luni și Marți. Una a spus-o contele Tisza în parlamentul din Budapesta, iar cealaltă a rostit-o cancelarul Germaniei aliate, la Berlin.

În ședința de Luni a camerei ungare, în mijlocul atențiunii încordate a întregii camere a luat cuvântul contele Andrassy interpellându-l pe prim-ministrul în chestia viitoarei ținute a Italiei față de monarhie și aliata ei, Germania,

În interpelația sa contele Andrassy declară că nu-i stă'n puțință să desvolte laturea politică a acestei chestii. E convins însă, că ori ce s'ar întâmpla, națiunea maghiară va privi în liniște și cu bărbătească hotărîre în fața evenimentelor viitoare. Națiunea maghiară nu se sperie de nimeni. Cu cât situația va deveni mai grea, cu atât va fi această națiune mai la locul său, plină de spirit de jertfă și vitejie. Adresându-se apoi prim-ministrului interpellantul îl întreabă pe acesta, ce e adevărat din știrile privitoare la concesiile teritoriale, pe cari monarhia noastră le-a făcut Italiei. Nu întreabă, că ar fi de lipsă ori nu aceste concesi, deoare-ce pentru aceasta e responsabil guvernul. Își exprimă însă speranța, că tratativele se vor face pe o astfel de bază, care se înrăurească și pe viitor în mod binefăcător legăturile noastre cu Italia. Invoiala, care s'ar putea face acum ar servi de bază nu numai delăturării unei primejdii momentane, ci și a unor statornice relații de pretinție. Controversele dintre monarhie și Italia ar folosi numai panslavismului ușurând înființarea unui al treilea stat pe marea mediterană.

Răspunde contele Tisza. El spune că nu va cerceta știrile aduse de ziare în ehestia concesiilor teritoriale căutând întru cât aceste corăspund adevărului.

În liniamente generale însă aceste știri dau o icoană adevărată a concesiunilor teritoriale făcute de monarhie Italiei. Mai cu seamă în tratarea chestiei celei mai esențiale aceste știri corăspund adevărului. Căci monarhia i-a făcut de fapt Italiei propuneri referitoare la concesi teritoriale, numai pentru ca să-și asigure neutralitatea statornică a acestei țări,

Acest pas a fost făcut de cătră factori competenți avându-se conștiința, că pretinția stabilă între monarhie și Italia stă în strânsă legătură cu interesele de viață ale acestor două țări.

Interesele mari pretind, ca fie și cu prețul unor jertfe grele să se delătore din calea bunelor legături dintre aceste două țări punctele de ceartă aruncate la suprafața de valurile războiului de față.

Ne-am convins, că delăturarea acestor puncte de ceartă se poate face numai prin concesi teritoriale. Am păștit deci pe această cale....

Având conștiința întregii noastre responsabilități aducem deci aceste jertfe nu din tactică și nici numai pentru delăturarea greutăților de acum, ci în firma convingere, că prin aceasta servim interesele statornice ale țării noastre, precum și ale monarhiei.

Răspunde contele Andrassy. Dânsul ia la cunoștință cu deplină mulțumire răspunsul prim-ministrului. Accentuiază că atât camera cât și națiunea sunt de-o singură părere în două puncte:

Dacă războtul nu se va putea încunjuera, ne vom împlini datorința cu bărbăție, dar noi suntem aplicați,

— dacă e cu puțință — să facem legăturile noastre cu Italia mai strânse, mai prietenești și mai sincere.

În vorbirea sa cancelarul german Bethman-Holweg a spus următoarele: „Poporul Italian stă cu parlamentul său înaintea clipei de a se hotărî, că vrea îndeplinirea vechilor nădejdi naționale, pe cale pașnică, ori vrea să arunce țara în războiu și să tragă sabia împotriva aliaților săi. Eu nu pot să perd orice nădejde, că cumpăna păcii va fi mai grea, decât a războiului. Oricum se va hotărî Italia iusă, împreună cu monarhia austro-ungară, noi am făcut totul, ce s'a putut, spre a sprijini legătura de alianță, care a adus atâta folos și bine la cele trei împărății. Dacă se rupe legătura de unul din tovarăși, noi vom ști, ca și până acum să privim în fața primejdiei nouă cu încredere și fără teamă“.

Aceste două vorbiri ne arată, că Italia încă nu s'a hotărât, dar zilele următoare, poate ceasurile mai apropiate ne vor lămuri în aceasta privință.

Iată, după zierele nemțești, ce concesi teritoriale, adevă ce ținuturi a promis monarhia noastră, că-i dă Italiei pentru neutralitatea ei.

1. Ținutul Trentino întreg (Tirozul locuit de Italieni).
2. Ținutul Isonzo cu Gradiska.
3. Autonomie foarte largă pentru orașul Triest, cu universitate și port liber de mare.
4. Austro-Ungaria se declară fără nici un interes pentru Albania de sud și recunoaște îndată ocuparea Valonei de cătră italieni.
5. Austro-ungaria și Germania se declară gata a cerceta prietenește pretensiunile (cererile) italiene pentru ocuparea orașului Görz și a unor insule din Dalmația.

Îndeplinirea acestor concesi o garantează împărăția germană.

Stiri din Italia.

Roma 14 Mai. Semioficioasa agenție Stefani comunică: Regele a primit astăzi în audiență pe președintele senatului Manfredi, pe președintele camerei Marcora și pe fostul prim-ministru Giolitti.

Berlin 14 Mai. Conform unei știri din Roma intenționează de-a dimisiona a prim-ministrului Sonino și a miniștrilor Martini (colonii) și Orlando (lucrări publice), exponenții principali ai războiului, a fost un fapt împlinit încă înainte de a se întruni consiliul de miniștri, care a decis demisiunea guvernului. Aderenții lui Giolitti din cabinet au pretins un ministeriu, prezidat de Giolitti, care ar avea majoritatea camerei.

Berlin 14 Mai. După știri din Roma 300 membrii ai camerei (majoritatea) și o sută senatori (majoritatea) l-au asigurat pe Giolitti de încrederea și sprijinul lor.

Giolitti — precum se spune — este un adept fervent al Puterilor centrale)

Turburări și demonstrații.

Roma, 14 Maiu. Un grup de manifestanți au atacat ieri după amiază pe senatorul Bertolini, prietenul lui Giolitti. Bertolini, a scăpat cu viață numai grație intervenției unui ofițer.

Berlin, 14 Maiu. Un grup de intervenționiști din Turin s'a întrunit în fața redacției ziarului „Stampa” manifestând în contra aderenților păcii

În Veneția manifestații voiau să pătrundă în fața consulatului german, au fost însă împedecați de carabinieri. Drept răspuns manifestații au spart geamurile societății germane „Lloyd” și au sfărâmat firma societății.

Ziarul socialdemocrat „Avanti” comunică, că rezeviștii chemați sub arme au demonstrat în mai multe părți ale țării în contra războiului.

În Milano, le-a succedat intervenționiștilor să rupă cordonul militar și să pătrundă în fața consulatului german, unde au rostit discursuri incendiare.

În Roma au avut loc demonstrații în contra lui Giolitti. Un grup de peste 100 de manifestații între cari mulți studenți, au demonstrat în fața locuinței lui Giolitti.

În Romagna poporul a protestat în contra războiului. Femeile au vrut să împedecă plecarea din oraș a soldaților mobilizați.

Atitudinea socialiștilor.

Roma, 14 Maiu. Conducerea partidului social-democrat a adresat un apel către membrii partidului, ca să agite în contra războiului

Genua, 14 Maiu. Socialiștii organizați au hotărât să declare greva generală în cazul decretării mobilizării generale.

Bologna, 14 Maiu. În 16 l. c. sunt convocați aici deputații și delegații socialiști, ca să dezbată chestia proclamării grevei în caz de războiu.

O carte verde.

Roma, 15 Maiu. Guvernul Salandra a intenționat să prezente parlamentului o carte verde despre tratativele diplomatice, despre criza internațională și despre atitudinea Italiei, pentruca să ofere deputaților prilejul de a-și forma o părere independentă despre situația externă a Italiei.

Regele nu a primit abdicarea ministrului Salandra.

Roma. După știrile sosite mai nou se anunță, că regele nu a primit abdicarea ministrului Salandra. Acesta a rămas deci și mai departe și în 20 luna aceasta, adică Joi, își va da seama despre lucrările sale. Situația politică rămâne foarte serioasă.

Risipă de timp.

de Ioan Stan.

Eră într-o Duminecă după-amiază. Toamna:

Frunzele începeau să se desprindă de pe ramuri și orbecând de câteva ori în vârtejurile lor între cer și pământ, cădeau, să dea vieață altor frunze, cari vor veni după ele.

Vremea frumoasă te poftea să urci dealuri, să cobori văi, să nu-ți mai sature ochii, privind la frumusețile naturii.

Ce mai lucruri minunate! Păduri de brad și de stejar cât vedeai cu ochii, jur-împrejur. Ici colea câte un ogor. Pământ bun, binecuvântat de D-zeu!

Erăm la graniță între Germania și Austria, cu un picior în Germania, cu celălalt în Boemia. Sate curățite de-o parte și de alta. Urloaie de fabrici din belșug. Acum odihneau și urloaiele.

Numai oamenii nu odihneau. Numi venea să cred ochilor. M-am uitat mai bine. Iacă, colea, cale de o bătaie de pușcă un țaran își mâna boulenii. Nește vite frumoase, de-a mai mare dragul. Bine nutrite, de rasă Pinzgau.

— „Cum?” am întrebat pe însoțitorul meu, „astăzi se lucră la D-Voastră?”

— „De ce nu?”

— „Azi? . . . Duminecă?”

— „Ai dreptate e Duminecă. Dar uite, toată săptămâna a fost ploioasă. N-au putut bieții oamenii să iasă la câmp. O vreme de tot nepotrivită. Azi e bine. De ce să nu folosească oamenii timpul cel bun?”

— „Dar nu-i păcat?”

— „Nu Părintele din sat l' iartă. Le spune la biserică: astăzi puteți să lucrați. Vă dau eu slobozenie. D-zeu vede și cunoaște sufletele voastre, D-zeu știe că ați fost creștini buni. Folosiți timpul! Vine iarna și e păcat de câmpurile voastre nesămănațe.”

M-am uitat la însoțitorul meu, să văd, dacă nu-mi povestește lucruri, pe cari nici el nu le crede.

— „Preotul le spune oamenilor așa?”

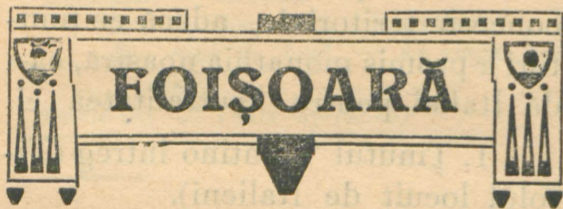
— „Da. În biserică la slujbă.”

— „Măre minune! La noi nu s'ar putea una ca asta.”

— „De ce să nu poată da sfaturi ca astea? m'a întrebat însoțitorul, „Nu e firese? Bieții oameni nu și-au putut vedea de lucrul câmpului, săptămâna întreagă. Dacă rămâne câmpul nelucrat — nu-i așa? — nu poate da roadă dorită. Crezi D-ta, că D-zeu vrea răul oamenilor? Crezi D-ta, că D-zeu poate da sfat țăranilor să stea cu mâinile în sân. Nu înseamnă a cinsti pe D-zeu cu muncă asta a câmpului? N'a avut omul timp de ajuns să se gândească la mântuirea sufletului șase zile ale săptămânii, cât timp a ploat și a viscolit pe afară? N'a putut n'a avut vreme să se roage atunci lui D-zeu?”

Măi, măi, par' că are dreptate neamțul meu. În timp ce mă plimbam pe potecă, și auziam mugetele liniștile ale boulenilor, mi-a apărut înaintea ochilor un sat de-al nostru. De câte ori mă apucă dorul, în streini, de satele românești!

Vedeam biserică, pe o costișe de deal, vedeam primăria, vedeam crâșma jidovului, plină de țărani, vedeam hora din sat, auziam chihotele și mă bucuram că pot să-mi întruchipez atât de ușor toate tainele și frumusețile unui sat românesc.

La o poartă de cetate....

✱

La o poartă de cetate —
Zic iubirei — bun rămas
Viselor necumpătate —
Clăpilor de-acum vă las.
E o zare mai curată
Ca cerința de-a iubi
Steaua când ți se arată
De clipirea ei învii.
Am văzut în vis o punte
Semn al vremii ca să plec —
Sbuimărilor mărunte
Vă sugrum și vă înec.
Cel ce vise nu mai are
Pleacă 'n luptă fără scut —
Noi am înviiat cântare
Visele ne-au petrecut —

Aud buciim în dăbravă
Rugăciunea de război
Urlă tunurile 'n slavă —
Fie Dumnezeu cu noi.

Maria Cunțan.

IMN NOPTII.

✱

O noapte, din codrit te 'ndură
La noi țește-te iar,
Revarsă-ți bogatul tău dar...

E liniște. Pace...

Tăcură

Pe rând întrecutele mierle,
Îți pune broboada de perle,
Și 'mbracă vestmântul de vraje,
Așează-ți pe frunte cununa
De stele. Și pune de straje
Pe dealuri să lăunece luna.
Și-apoi te ridică 'n picioare
Din tronul său palid. Ușor

Cu brațul jă semn în cuprinsul
Albastrului cer și'n întinsul
Văzduhului... Biruitoare
Intinde-ți aripa cu spor.
Imprăște-ți trena pe drumuri,
Iar părul în valuri să-ți cază
Pe umert, și 'mpreajmă de pază
Din sân trosește-ți parfumuri...

La semnul tău toate-au tăcut:
Și tatnă e sus, iar jos pace,
Și vântul și frunza chitar tace
Și liniște 'n plept s'a făcut.
E-un cântec de harfă 'n surdină,
O șoaptă, un tatnic adagiu;
Iar zarea întreagă e plină
De-al viselor tale miragiu...
Luceafărul tată răsare
Pe cerul cel umed, e stins,
Dar crește lumina i mai mare
Cu fiice clipe 'n cuprins.
Din negură ursa greoate
Își mișcă încetul ei trup
Și gâtul a lene 'și 'ndoate.
Acuma și alte se rup

Dar nu mi-a fost bucuria întreagă — nu mi-a fost, fiindcă m'am gândit la grozava risipă de timp dela noi.

* * *

Ceeace se petrece la noi în privința risipei de timp — întrece orice închipuire. Ne este *ruștne* să o spunem, dar trebuie să o spunem, fiindcă neamul, care vrea să trăiască trebuie să știe privi țință, drept în față, rebelelor, cari îl băntuie și să știe să se *apere* împotriva lor.

N'ai fost, dragă țaran dela granița României și Germaniei, la noi, în Ardeal, în satele românești — ca să te *crucești* de ce ți-e dat să auzi! N'ai fost tu, care muncești din greu și Duminecile — dacă e de lipsă — ca să înaintezi, n'ai fost la noi, ca să auzi pe Baba Chiva și pe Surata Anisia și pe Lelea Palagia cum se codesc delă lucrul câmpului zeci, ba sute de zile pe an! Pentru ce? Să-ți spun, neamțule, pentru ce.

Mai întâi și mai întâi nu lucră femeile Miercuria după Paști, să le omori: altfel capătă dela D-zeu durere de cap.

Întreagă săptămâna din postul Paștilor stau cu mâna 'n sân — pentru că — hei, pentru ca să nu le calce caii lui Sântoader!

Joile, dela Paști până la înălțarea Domnului, nu ți-ar lucra femeile să le împuști. Zice că altfel le bate piatra hotarul.

În ziua sfântului Gheorghe e păcat să lucri — le seacă Dumnezeu laptele vacilor.

Sărbători cu cruce neagră, sărbători cu cruce roșie! Sărbători păgânești, sărbători creștinești! De tot soiul!

Alege, române! Găsești sărbătoare pentru ca să nu-ți sece mâna, ca să nu căpieze oile (tu, slava Domnului, n'ai căpiat!), ca să nu te lovească trăznetul, ca să nu sece rădăcina grâului, ca să nu se umfle gâtul porcilor — fiindcă e Sfânta Marina, fiindcă e Sfânta Magdalena — și-așa cale lungă să ne-ajungă! . . .

În zadar întrebă tu, om cu scaun la cap: Da, pentru D-zeu, de ce atâtă sărbători? Bine, înțeleg, o sărbă-

toare două, mai mari, pe lună — ca să răsufli odată din baierile inimii — dar așa?!

Îți răspunde Baba Chiva: ne bate D-zeu dacă lucrăm!

Acum, cu bătaia asta a lui Dumnezeu e lucru ciudat! De ce să se supere D-zeu pe noi, fiindcă ne vedem de gospodăria noastră?

De ce să fim noi mai iubiți de D-zeu dacă stăm cu mâna 'n sân și povestim bazaconi prin ale cărciume — decât dacă sămânăm, arăm, secerăm? Nu este și asta o slujbă? O slujbă cinstită, de preamărire a lui D-zeu!

De ce ne închipuim noi pe D-zeu cu un catastif mână însemnând acolo: „Baba Chiva a lucrat în Joia trecută! Hai, o așteaptă munca iadului“!?

Multă bătaie de cap ar avea D-zeu dacă ar însemna toate prostiile omenesti, legate de sărbătorile băbești!

Cu asta nu zic, Doamne ferește, ca să stărpim sărbătorile de pe față pământului. Dimpotrivă, să le dăm *cinstea* cuvenită.

Sufletul omenesc are *lipsă* de clipe mari, de înălțare sufletească. Atunci își adună omul gândurile, își împreună mâinile și se roagă Dumnezeului lui. Este o reculegere sărbătoarea. Cum câștigi puteri după o noapte, dormită bine așa să câștigi puteri după o sărbătoare, folosită cu cap.

Dar tot sărbători și iarăși sărbători!

Să spunem noi ce-i asta: e *lenea*, da, lenea de gândire și lenea brațelor.

Omul cuminte știe că sărbătoarea e făcută să te ridice și nu să te moleșească — omul cu scaun la cap pricepe, că dacă jumătate anul stai cu mâna 'n sân nu poți ținea pas cu alte popoare, cari muncesc din greu, ca nemții, chiar și Dumiaeca — omul cu toți boii acasă are atâtă judecată să o rupă cu trecutul ruginit, adecă cu ce *este* ruginit din trecut, și să-și zică: Așa nu poate merge!

* * *

Gândurile astea m'au cuprins cetind o ordinațiune ministerială, care dă voie țăranilor să lucre câmpul și Duminecile, în vremurile grele de astăzi.

La lucru, români! numai așa vom scapa din năcaz. Numai așa vom ieși cu fața curată din învălmășeala asta grozavă.

Învinge cine e cu inima liniștită-cu brațul tare și cu gândurile limpezite.

Sărbătorile băbești, sărbătorile prea multe ne iau puterea, Dumnezeu *nu* poate să vrea așa ceva. De aceea: la *lucru* și Dumnezeu să va bucura mai mult, văzându-ne lucrând, decât hoinărind ca babele bătrâne și limbute! . . . Dacă *vrem* să t'aim, așa să facem!

Concertul d-rei Ana Voileanu și-al d-lui Ionel Crișianu După o pauză de luni de zile, am putut în fine admira din nou pe estrada „muzeului Asociațiunii“, doi artiști, pe cari ne place a-i numi cu drag „ai noștri“: d-ra *Ana Voileanu* și dl *Ionel Crișianu*.

Cei ce nu cunosc voința de fier, de care e cuprinsă d-ra Voileanu în urmărirea idealului de artă luat ca țintă a vieții, și cu care obicinuește să atace cele mai strălucite pagini de muzică, vor fi rămas, poate, cine știe, sceptici, uneori, la recitalul d-sale din urmă. Și aceasta tocmai din pricina selecțiunii judicioase a pieselor, pe care o știe face. Să cânti Bach în Sibiu! . . . Ce straniu. Ei bine, aceasta înseamnă a fi stăpân pe-o personalitate mai mult ca de toate zilele; înseamnă să ai curajul de-a ți impune voința făcătoare de minuni și acolo, unde se pretinde un adevărat prisos de energie vitală pentru ca să ești biruitor.

La audiția d-sale din Vinerea trecută, tânăra pianistă a prezentat publicului trei piese: splendidul *Concert italian de Bach*, apoi romanticul *Faschingschwank de Schumann* și pasionata *Fantezie în fa minor de Chopin*.

În „Concertul italian“ mai cu seamă, d-ra Voileanu a susținut cu un ritm suveran bogăția de imagini și forța tumultuoasă a ideilor, ce ținesc ca niște izvoare de pretutindeni. Pentru de-a interpreta pe Bach e nevoie de-o afinitate sufletească și de o abilitate psihică deosebită, spre a se putea cineva comporta întru toate intențiilor compozitorului ale cărui fantezii sublime n'ar rămănea în definitiv altceva decât, să spunem așa, niște strălucite pagini de exerciții pentru degete îndărătaice. La neobicinuitele calități de tehnică ale d-rei Voileanu trebuie să mai adăogăm în cazul acesta o intelectualitate foarte pronunțată, o inteligență superioară, și o tendință limpede de originalitate adeseori surprinzătoare . . .

Dl *Ionel Crișianu*, pe care împrejurări străine de voința d-sale ni l-a dăruit pentru un an de zile și nouă, sibienilor, este acel cântăreț simpatic, care pe lângă calitățile d-sale de artist te interesează și ca om. D-sa e un cântăreț bun, un om fermecător, și-un „causeur“ îndemânat. O'o intimitate rară, care apropie auditorul de artist până la cea mai mică distanță, dl Crișianu ne-a talmăcit balade și cântece de *Dima*, *Brediceanu*, *T. Poporici*, *Gounod* și *Loewe*, cari toate au fost învăluite cu acea artă a cântecului, expresivă, justă, în care mijloacele vocale sunt atât de bine ajutate de jocul fizionomiei, de dicțiune, de articulațiune, de acea

*Din vânățul farmec al verii
Votoase 'n cuprinsuri răsar
Din marea cea împede-a serii.
Apare și toacă 'n altar. .*

*Așa cum vin toate pe rând
Din strungă eșind, par o turmă
De oi cu clobaniți lor stând
Pe-o pașiște-întinsă . . . În urmă,
Deodat ridicându-mi mai sus
Privirea pe cerul de vară
Cu fața întoarsă spre-apus,
Văd împede steaua polară.
Și cumpăna stând între ele
Să fle la toate măsură,
Căci ori-cât de blânde par ele
Le 'ncearcă și urajbă st ură . .*

*Ca fulgeru 'n mijloc de cer
Un pumn de lumină se tate,
Și două din brâul tău pler
Cu lungă st-aprinsă vâpate.*

*Din creștet pe rând se desprind,
O clipă le vezi, cum aleargă:
Nebune 'n văzduhuri s'aptrind,*

*Ca țărăș apoi să se șteargă,
Și altele locu-l apuc
Acelor ce trec la răpaos
Și altele vin și se du:
În negrul și vecintul haos.
Deodată și-a laptelul cale
O vâd luminoasă — apărând,
De-mi pare-un palangen țesând
Hlamida cu pânzele sale.
Stropit e cu perle vestmântul
E-o fină dantelă . . . Și-acușă
Când doarme sub pază pământul
Se 'nalț — aromind găinușă.*

*O noapte! al tău este tot
Intregul tezaur de stele,
Al tău e cuprinsul ce-l pot
Pricepe cu mîințele mele.
Când ochii tăi tainic apar
Podoabă 'n tăcere a face:
O stea mi-o trimite în dar
Și mie. O noapte-ți cer pace! . .*

I. Broșu.

artă nobilă, care răspândește o atmosferă binefăcătoare, ce te face să uiți pentru o clipă ciudățeniile și durerile urâte ale vieții...

Concertul, trebuie să amintesc că a fost dat pentru un scop de binefacere.

Cronicarul.

Telegramele războiului.

Luptele din Dardanele.

Amănunte asupra debărcării aliaților englezi și francezi în cele două zile dintâi.

Roma 13 Mai. — „Corriere della Sera“ primește următoarea din Londra: Cea dintâi dare de seamă asupra decărcării trupelor aliate la Gallipoli, se datorește lui Ashmead Bartlett, care a trimis-o tuturor ziarelor din Londra, pe contul cărora el se găsea în mijlocul forțelor engleze care luptau în Dardanele.

Cum s'au apropiat trupele de țarm.

De și cam întârziată vestirea ne dă o idee de înveșunarea și de greutatea luptei,

Intreaga flotă și transporturile fuseseră împărțite în cinci divizii. Se hotărîseră trei debărcări principale. În ziua de 29, una din divizii făcea o debarcare la capătul peninsulei Gallipoli lângă Seddul Bahr. Contingentul australian și neo-zeelandez debarcă la nord de Kaba-Tepe, pe când cea mai la nord trupele diviziei de marinari făceau o demonstrație. Corespondentul în chestiune urmărește operațiunile australienilor.

Încet — zice dânsii — în timpul nopții zilei 29 Aprilie, divizia noastră, care trebuia să debarce trupelor de întărire ale contingentului australian, tocmai la nord de Kaba-Tepe, se îndreaptă către această destinație. La ceasul unu din noapte, navele ajunseră la locul hotărît și la cinci mile de guncatul în care debarcarea trebuia să se facă, și acolo se opriră. Soldații fură treziți și li se servi ultima ospățare caldă. La 1.20 din vasul amiralului se făcu semn ca să sloboadă în mare bărcile cari rămăseseră atâr-nate, pentru a fi trase de șalupe.

Intrușiți pe puntea din după, în fața marilor tunuri, 105 soldați australieni, perfect echipați, primiră ultimele instrucții de la ofițerii lor, cari acum șase luni tot ca și soldații de sub comanda lor, trăiau ca niște buni și liniștiți burghezi în Australia și în Noua Zelonda, la cinci mii de mile depărtare de aci. Alături cu soldații, erau alinate companiile de debarcare ale marinarilor noștri, a căror vechie uniformă albă a fost preschimbată în altă culoare „Kaki“.

Fiecare imbarcațiune era sub comanda unui cadet, mulți dintre cari vedeau direct din școala de la Dartmouth, numai după două semestre de studii. La 2 și 5 s'au dat semnalul intrării trupei în imbarcațiuni. Soldații debarcați din corăbii, luară loc în luntri trase de grupuri de câte trei șalupe.

Înălțimea sub care s'a peirecut debarcarea se întinde la nord de Kaba-Tepe și se ridică ca la 310 metri cu vârfurile sale de la Koca Chimen Dag. Ea face parte dintr'un triunghi încurcat de dealuri și văi cari se întinde de-a lungul peninsulei Gallipoli până la baia Aă-Basi, deasupra strămoșului Cianok.

Prima debarcare.

De abia începu a se crăpa de ziuă și trăgătorii dușmani ascunși peste tot locul ațintiră focurile lor asupra imbarcațiunilor pe dată ce fură în direcția puștilor. Trei dintre șlepuri desprinzându-se de remorchiierii lor, rămăseră în voia

valurilor, fără cârmă și luși drept țintă al unui foc viu al inamicilor începură a perde oameni în număr mare. Decăderea avu loc în mod mecanic sub acest foc, șlepurile supra înărcate, care se desfăcuseră de șalupele de tras și se depărtaseră de vesele de războiu, fură trase la mal cu mari eforturi de câte șase sau opt marinari. Când au ajuns la coastă toți săriră pe țarm și luară drumul către înălțimi.

Abia terminată complet debarcarea și un detașament de turci ascunși în niște tranșee deschiseră un foc viu de arme și mitraliere. Mulți fură loviți, căci se găseau încă în grupuri compacte cum debarcaseră din șlepuri, câte 40—50 de fiecare. Fu un moment de panică.

Australienii nici n'aveau armele încărcate și înaintau numai cu baioneta la armă.

Când fu ziuă albă navele de războiu căutară să susțină înaintarea trupelor printr'un foc al tunurilor de calibru mic și mijlociu, dar necunoscând pozițiunile inamicului sprijinul era mai mult moral decât real. Când eși soarele și negura se împrăștiă se putură vedea australienii stabiliți pe vârful înălțimilor și căutând să-și deschidă drumul spre nord.

Artileria turcă risipește trupele debarcate.

Cătră 8.45 dimineața focul de pe coline deveni puternic și dură toată ziua. Lupta era foarte nehotărâtă căci se dădea pe un teren răpos în cât era anevoie să se urmărească cu exactitate. O pozițiune câștigată pe culmea cea mai înaltă făcu posibilă debarcarea altor trupe.

Pe măsură ce debarcau trupele veneau de la țarm noi întăriri. Indată ce lumina permise, turcii deschiseră un foc viu asupra țarmului. Erau tunurile din lagărul Kaba-Tepe și un altul mai la nord. Șrapnele cădeau fără încetare și împrăștiu rândurile trupelor debarcate. În zadar se încercară vapoarele să înăbușe aceste focuri căci nu se cunoștea precis pozițiunea. Un crucișător apropiindu-se de coastă așa de mult în cât atinse pământul reuși să arunce o grindină de gloanțe asupra puntelor de unde veneau focurile și reduse la tăcere tunurile turcești.

Pe când se înșta turcii înaintaseră cu întăririle lor și atacurile deveniră tot mai puternice; ei erau susținuți de un foc foarte viu de artilerie. Presiunea asupra fronturilor zeelandezilor și australienilor deveni tot mai gravă și linia ocupată de ei trebui să fie retrasă în timpul nopții.

Turcii sub ploaia obuzelor uriașe.

În dimineața zilei următoare se află că inamicul a primit peste noapte întăriri însemnate și că pregătea un mare asalt la nord est. În adevăr el începu pe la 9.35 dimineața. De pe nave noi puteam vedea un covoi numeros de turci care înainta șerpuiind către vârful colinei și încercând să se apropie de pozițiunile ocupate de trupele debarcate. Inamicul avea așezate în linie de tragere câte-va tunuri cu care bombardase toată noaptea pozițiunile australienilor.

Șapte nave de războiu se apropiaseră de de țarm în timp ce »Queen Elisabeth« rămăsese la larg. Fiecare din nave acoperă câte o pozițiune din linia trupelor. Când se dădu semnalul de începerea focului, înălțimile și văile gemeau sub povara explozivilor.

Tot felul de proiectile de care dispuneau vapoareloră întrebuințate; șrapnele de 381 milimetri ce porneau de pe »Queen Elisabeth« conțineau fiecare câte câte 29.000 proiectile; apoi granate de toate mărimile fură aruncate până la cele de 76 milimetri.

Turcii continuă să înainteze cu mult curaj, în timp ce artileria lor încerca să facă vapoarele să se depărteze de coastă, îndrăptând

focul asupra lor. Trăgătorii turci, buni ochitori: încercau să ia la țintă pe ofițerii și marinarii care se găseau pe punte și pe coperiș.

Focul armelor și mitralierilor nu mai înșta și se tra sfarmă într'o adevărată ploaie când turcii împinseră coloana lor de atac înainte. Coloanele erau în flăcări, în timp ce pe țarm mase de trupe așteptau să ia loc în tranșee și detașamente întregi de debarcare lucrau fără încetare la descărcarea proviziunilor și munțiilor.

Marele atac al turcilor dură două ore.

Guvernul italian nu întrunea majoritatea Camerei.

Roma. — Agenția Stefani anunță: Dat fiind faptul că în privința unei direcțiuni hotărâte în chestiunea politicii externe, guvernul nu se bucură de sprijinul armonic și unitar al partidelor constituționale, după cum s'ar aștepta în actuala situațiune gravă, consiliul de miniștri a decis să înainteze regelui demisiunea întregului cabinet. Regele și-a rezervat dreptul de a hotărî.

Roma, 14 Mai. — Eri înainte de amiază primul ministru Salandra a convocat consiliul de miniștri pentru orele 3 și jumătate a. m. În acest consiliu miniștri au hotărît să și dea demisiunea pe care Salandra a prezentat-o regelui la orele 7 seara.

Roma, 14 Mai. — Agenția Stefani anunță: Ediția de noapte a ziarului Giornale d'Italia anunță următoarele:

Azi seară presidentul Camerei Marcora a sosit la Roma și înlată s'a dus la Quirinat, unde a fost primit în audiență de rege la orele 9 și jumătate. Audiența aceasta a durat o oră. Măne regele va primi și pe ceilalți președinți ai Camerei și alte personaje marcante.

Lugano, 14 Mai. — Este demn de toată atențiunea un articol al ziarului »Stampa« din Torino, care a produs o adâncă impresiune în cercurile politice. Autorul articolului probabil este senatorul Frassati, care în cursul dezvoltărilor sale a stabilit că majoritatea Camerei nu este de partea lui Salandra.

Situația în nordul monarhiei.

Budapesta 15 Mai. — Din marile cartier general al nostru se comunică oficial cu data de azi:

Retrajerea dușmanului din Polonia rusească continuă încă și se estinde și asupra sectorului frontului de până aci al *Piltzet*. Armatele aliate de sub comanda generalilor *Votrcsh* și *Dankl* și-au pus piciorul pe teritoriul, care se întinde spre răsărit dela *Petrikau* până la *Vistula superioară*, pre la *Kielce*. În *Gallția de mijloc* Rușii se retrag peste râul *San* dinaintea oștirilor arhiducelui *Josef Ferdinand*, iar dinaintea unghiului format de armatele generalilor *Boroevict* și *Ermolli Böhm* se retrag din ținuturile *Dobromil* și *Stary Sambor* în direcție nord-estică. În luptele cu ariergardele dușmane trupele noastre au ajuns până la înălțime situate spre sud-vest dela *Dobromil* și *Stary Sambor*. La ofensiva generală s'au atașat și trupele aliate comandate de generalul *Linstngen*, cari înaintează peste *Turka* și *Skola*. În *Gallția de sud-est* lupta ține încă. Mari forțe rusești înaintează peste *Opertyn*, spre nord dela *Snyatin* până la *Mahala*.
Höfer

Budapesta 17 Mai. — Din marile cartier general al nostru se comunică oficial cu data de azi:

În Polonia rusească trupele aliate continuă urmărirea dușmanului spre

sud dela *Pillta* inferioară. Am curățit de dușman regiunea deluroasă *Kielce* până pe cursul superior al *Camenei* înaintând pe valea *Vistulei* în contra înălțimilor din nordul *Klimborului*. Pe linia *Rudnik — Przemysl — San* am respins arier-gardele rusești, cari înaintau pe valea *San*-ului alungându-le de pe ținutul vestic al acestui râu, aici am făcut mulți prizonieri ruși. Armatele noastre, cari înaintează din Carpații păduroși continuă urmărirea. În regiunea înălțimilor *Magiero* am împrăștiat eri un puternic detașament din ariergardele dușmane capturând 7 tunuri și 11 mitralieze și făcând mai mult de 1000 de prizonieri. În sunetele muzicej și între uralele locuitorilor au intrat eri după amiazi trupele noastre în *Sary Sambor*. În Galiția de sudost, spre nord dela *Colomea*, am respins câteva atacuri rusești luându-i dușmanului 8 puncte de razim. Mai în jos, pe valea *Prutului* e liniște. *Höfer*.

Budapesta, 18 Maiu. Față de luptele dârze din cele două săptămâni din urmă, ziua de eri s'a strecurat pe linia întregă a frontului fără de evenimente deosebite. Armatele noastre au

mers înainte. Aripa, ce luase spre valea de sus a *Nistrului* a ocupat orașul *Drohobicz*. Am mai făcut 5100 prizonieri și 81 mitralieze. — *Gen. Höfer*.

Pe frontul anglo-franco-ruso-german.

Berlin, 14 Maiu. Pe câmpul de operații dela vest: Am zădărnicit atacurile vehemente ale Englezilor îndreptate în contra frontului nostru nou format la *Ypern*; dușmanul a suferit aici perderi grele. Am câștigat din nou teren spre *Hooge*, pe drumul *Menin-Ypern*. Spre sud-vest dela *Lille* dușmanul a atacat după o puternică pregătire de artilerie numai pe unele locuri. Am respins toate aceste atacuri. Pe înălțimea *Loretto*, spre nord dela *Arras*, ziua s'a scurs relativ în liniște. N'au avut lec atacuri mari dușmane.

Perderile noastre cu ocazia părăsirii localității *Carency* se pot socoti la 600—700 de oameni. Am zădărnicit iarăși atacul îndreptat de dușman în contra noastră spre nord-vest dela *Berry-au-Bac* având de gând să-și recucerească partea de tranșeu pierdută. Eșirile dușmanului îndreptate în contra noastră în *Bois-de-Prêtre*, — între *Maas* și *Mosela* — s'au izbit de focul nostru. La *Hagenau* am

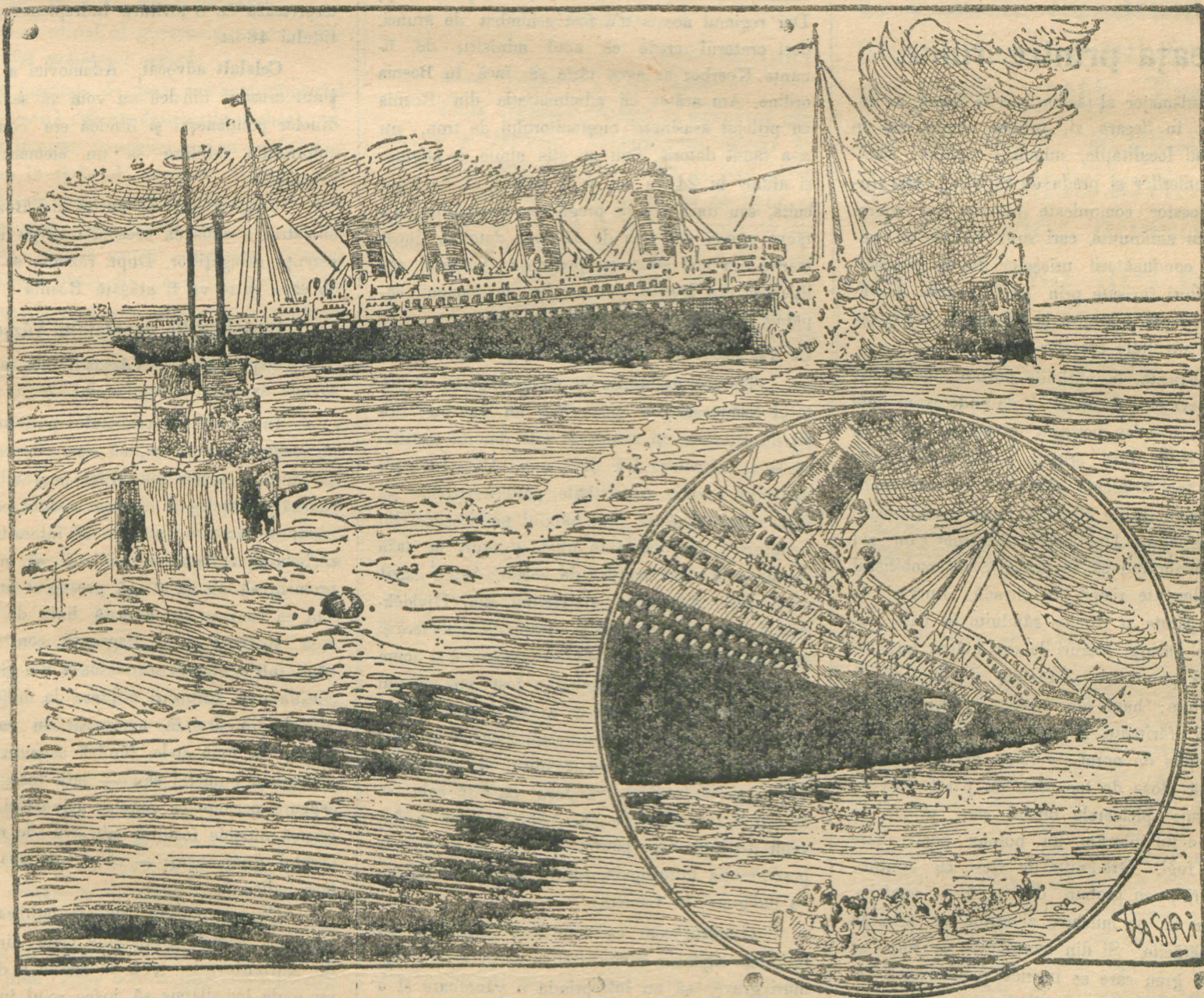
silit un biplan francez, ca să se dea jos. Pe pasageri i-am făcut prizonieri.

La ost și sud-ost: La *Sarole* încă nu s'au terminat nici eri luptele. Intreprinzând o eșire nocturnă spre nord dela *Njemen*, la *Dubița de jos*, am prins 80 de soldați dușmani. Spre vest dela *Prasnis*, unele detașamente din corpul I de armată de *Turchestan* au pătruns după patru atacuri nesuccese până în partea dinainte a tranșeelor noastre. Seara însă l'am scos pe dușman de pretutindeni cauzându-i perderi grele și luându-i 120 de prizonieri. Avânturile armatei generalului *Mackensen* stau înaintea *Przemyslului* și pe țărmul stâng al *Sanului inferior*. Oștile aliate continuă urmărirea dușmanului parte în direcția *Dolinei*, parte spre *Palanice*, peste *Kielce*.

Rușii nu și-au putut ține nici pozițiile dintre *Kielce* și *Inovrodz*, ci bat și aici în retragere repede.

Berlin, 14 Maiu. Pe câmpul de operații dela vest: La *Steenstraate*, lângă canalul *Ypern* am respins un atac de noapte dușman, Ne-am continuat ofensiva pe drumul *St. Julien—Ypern* și am progresat pe acest drum. Am făcut prizonieri 3 ofițeri și 60 de oameni capturând și o mitralieză. Numărul prizonierilor nerăniți făcuți, începând cu ziua de 22 April lângă *Ypern* se ridică la 110 de

Scufundarea marelui vapor englez „Lusitania“.

În partea de sus a chipului din foaia noastră de azi, se vede vaporul „Lusitania“ în deplină mișcare pe întinsul oceanului Atlantic. Dar când era aproape de coastele mării către Anglia, l-a ochit marinarii germani, cari de grabă au aruncat, cu ajutorul unui submarin (vaporas ce umblă pe sub apă) un glonț numit torpilă, (un fel de bombă), care nimerind tocmai

în despărțământul de mașinării al vaporului „Lusitania“, l-a găurit și l-a făcut să se scufunde în timp de vr'o 20 minute după aceea. Glonțul acela a fost îndreptat din partea dela stânga (cum se vede în mijlocul chipului) și s'a dus pe unde se văd valurile apei (locul cel cu alb) deadreptul în partea dinainte a vaporului, unde nimerind în mașinării, a produs explozia și scufun-

darea lui. La partea din dreapta a chipului se vede cum se scufundă uriașul vapor, iar o seamă de pasageri caută să scape de moarte, aruncându-se în barce, cu cari au pornit pe întinsul mării, în speranță că le va veni curând ajutor. Alți mulți sunt însă tot pe bordul vaporului, de unde neavând cum se scape, își văd moartea cu ochii.

ofițeri și 5400 de soldați; la aceștia se mai adaugă apoi 500 de prizonieri răniți. Spre sud-est dela *Lille* s'au iscat și erii lupte violente de artilerie. Cu infanterie însă nu ne-a atacat dușmanul aici. Pe înălțimea *Lorette* am respins cele mai multe încercări de-ale dușmanului de-a ne ataca. În urma unui atac al său dat spre nord dela linia acestor înălțimi dușmanul a ajuns până în partea dinainte a tranșelor noastre; l'am respins însă cauzându-i pierderi grele. Cu ocazia evacuării locaității *Carency*, precum și a unei părți din *Albain* am pierdut — după cum am constatat acum — un tun de tabără, care a fost zidit în pământ în linia noastră primă de luptă, precum și 5 aruncătoare auxiliare de mine; ne-a recucerit mai departe dușmanul 5 tunuri, pe cari le capturaserăm noi mai înainte dela el, și anume trei tunuri-revolver și 2 tunuri mari, cari serveau drept aruncătoare de mine. Spre nord dela *Arras* situația a rămas în general liniștită. Spre sud dela *Ailly* și spre est dela *Maas* am ocupat câteva tranșee dușmane, în timp ce am făcut prizonieri 52 de soldați răniți, iar 566 nerăniți, între cari și un comandant de batalion. Am respins cele trei atacuri, pe cari dușmanul le-a îndreptat în contra pozițiilor noastre situate lângă drumul *Essey—Flirey*. Cu ocazia eșirii, pe care am întreprins-o în zori de zi la *Bois-de-Prêtre* am ocupat un tranșee dușman și am făcut câțiva prizonieri.

Vieața printre ruine.

Statul-major al țărilor cari se luptă, cu regularitate, în fiecare zi, trimite comunicate în cari se văd localitățile, numărul morților, răniților, prizonierilor și prada de războiu. Dar îndărătul acestor comunicate bănuim un enorm dezastru cu amănunte, cari sunt trecute cu vederea de conducătorii uriașelor lupte. Scrișori dela luptători furiașate prin țările neutre desvăluiesc viața reală, mărunță și adevărată, din tranșee și din pivnițele orașelor în ruină.

În Franța, în bătăliile purtate la depărtare de câteva sute de metri — de unde avem date mai sigure, — s'au petrecut groaznice fapte, ca într'un războiu fără cruțare. — Orașe asupra cărora au fost aruncate ghiulele, în răstimpuri, și de Germani și de Francezi, n'au astăzi nici o clădire întreagă. Un coperiș răsturnat, un zid crăpat amenințând să se prăvale, tot mobilierul odăilor elegante risipit în stradă. Lucruri cu jertfe împărate și frumos rânduite în case, sau dăruite de părinți, lucruri de cari atâtea amintiri îl pot lega pe-un om sfărâmate de blocuri de piatră năruite; haine de femei, păpuși, saltare cu scrisori sfărâmate, și scrisorile împrăștiate pe drum, stropite de noroi — toate acestea sub o neconținută ploaie de foc. Sub un perete se vede un cadavru; picioarele numai sunt prinse de ruine — e un bătrân, un bolnav poate, care n'a putut fugi. Grădinițe de flori, cu straturi, cu trandafiri, cu globuri de sticlă — nimicite. Pe garduri și pe mușea zidurilor se primblă mâțe sălbătăcite. Și din mormanele de ruine se ridică fum greu care se întinde peste orașul distrus, ca o negură pe ape dimineța.

În privințele orașului stau soldați, sau ofițeri. În pământ sunt săpate odăi: sufrageria, odaie de dormit, cabină pentru telefonist. Pe pereți atârnă tablouri, salvate dintre ruine, — unele ne atinge altele bobotite de căldură. Masa se servește cu tacâmuri de argint. Sunt paharele de cleștar. Și în timpul luptelor dela suprafață, bucatarul liniștit frige un curcan sau mestecă o ciulama. La masă ofițerii se înseninează; ciocnind un pahar de vin, cântă; și veselie înfrățește su-

fletele. Din când în când numai, când vre-un soldat deschide ușa pivniței, se aud în depărtare bubuiturile. Noaptea târziu când fiecare se odihnește pe un pat comod, când chiar răsfețele bubuituri încetează, de acolo, de sub pământ pornesc gânduri de înfrățire viitoare între oameni, între acești oameni cari astăzi se ucid între dânșii, iar mâine se vor saluta prietenește pe străzile Parisului sau ale Berlinului.

Două interpelări în camera din Budapesta.

Mercuria trecută camera din Budapesta, a fost martoră la două interelări foarte interesante, făcute de doi deputați, cari pot spune astfel de lucruri, ce la alții nu li-e îngăduit să le aducă în vileag.

Deputatul popular George Szmeccsány a spus următoarele:

Camera a fost convocată pentru a da tărie națiunii în acest războiu cumplit, de a da orice sprijin armatei, și de a smulge buruiana, care amenință să câștige teren. Voiu să mă ocup de unele manifestări, cari ating stările politice din Bosnia Herțegovina și sudul Ungariei.

„După atentatul dela Serajevo, am arătat în Camera la 15 Iulie anul trecut, că propaganda pentru o mare Serbie a umplut Bosnia și Herțegovina precum și părțile de sud ale Monarhiei. Am arătat atunci că neștiința, incapacitatea și zăpăceala organelor administrative din ținuturile anexate au fost cauza eă atentatul a putut reuși. Dar regimul acesta n'a fost schimbat de atunci. Deși oratorul crede că noul ministru de finanțe Koerber ar avea tăria să facă în Bosnia ordine. Am arătat că administrația din Bosnia cu prilejul asasinării moștenitorului de tron, nu și-a făcut datoria. Sau nu știa nimic de atentat și atunci în 24 de ore ar fi trebuit să fie înlocuită, sau dacă știa de pregătirea atentatului, s'a făcut atunci vinovată de călcarea datoriei, încât merita cea mai strașnică pedeapsă. Aparatul polițienesc din Bosnia este condus de oameni capabili. Deputatul cere înlocuirea lor.

Ce s'a făcut cu sârbii din Ungaria de sud?

Trecând la stările din sudul ungariei, deputatul Szmeccsány a spus: Nici un stat nu-i lipsit de trădători și spioni, și de datoria statului să se apere contra lor. Și în sudul Ungariei sunt asemenea cazuri. Autoritățile politice trebuie să facă neputincioși pe acei bănuți politiciști. Din nenorocire, autoritățile în unele ținuturi se lasă conduse de cauze politice de partid. Așa e cazul advocaților Adamovici și Hadzsi din Ujvidék. Ambii sunt oameni corecți, demni de încredere și au fost internați fără motiv. Adamovici e și acum internat la Debrecin, Hadzsi a fost pus numai sub urmărire. Dar după ce acesta a scris o scrisoare fișpanului, în care recunoaște că a mers pe o cale politică (el e membru al partidului 48-ist) și că în viitor va porni pe altă cale — dânsul a fost lăsat în pace, din trădător a devenit deodată mare patriot și ales chiar în reprezentanția municipală. (Mare sgomot și strigăte de indignare în Camera)

Oratorul cere ca ministrul președinte să îndrume organele administrative ca în aceste vremuri grave, să nu întreprindă o vânătoare și o prigonire contra unor cetățeni și patrioți cinstiți.

Răspunsul contelui Tisza.

Prim-ministrul vorbind întâi de opera denunțanților (acelor, cari fac arătări), a spus, că datoria statului e să apere pe nevinovați contra denunțanților. Ar fi dăunător și pentru interesele militare, să se dea crezare unor denunțanți, urmărindu-se nevinovații.

Deputatul Szmeccsány (intrerupând): Așșeeva nici nu se întâmplă.

În chestia internărilor de bărbați politici, contele Tisza a declarat. La izbucnirea războiului, s'a văzut că autoritățile militare au făcut arestări în masa de persoane suspecte politicește.

În contra acestei procedări a fost datorita noastră să intervenim. Căci numai anume delict concrete intră în competența autorităților militare, dar nu suspectări de ordin general, cari se referă la păreri politice ale unei persoane. Aceasta intră în competență numai a organelor politice, îi în asemenea cazuri autoritățile militare pot proceda numai în înțelegere cu autoritățile civile.

În Ujvidék s'au făcut mai multe arestări, fiindcă acest oraș se află lângă cetatea Petrovaradin. S'au arestat vre-o 34 cetățeni suspecti politicește. Am rugat pe comisarul guvernamental, baronul Tallian, să se puie în legătură în aceste chestiuni cu autoritățile militare. Rezultatul a fost că 17 cetățeni au fost puși în libertate. Iar ceilalți să rămâie internați, dacă nu voiesc să se supuie unei supravegheri polițienești într'un anume oraș.

Deputatul Szmeccsány: Au fost amenințați cu spânzurătoare! Ar fi fost proști să se lase a fi arestați.

În ce privește pe advocații numiți de interpelant, declară că avocatul Hadzsi a fost un conducător pronunțat al sârbilor radicali. Dacă is'a cerut o declarație liniștitoare asupra ținutei lui politice — aceasta nu s'a făcut cu referență la un anumit partid politic, ci la renunțare, la agitația ultra-sârbească. E urât că acestea se interpretează ca o lovitură îndreptată contra partidului 48-ist.

Celălalt avocat, Adamovici a fost mereu ținut arestat, fiindcă nu voia să se supună ordinelor polițienești și fiindcă era considerat de autoritățile militare ca un element agitatoric primejdios.

Vorbind apoi de știrile din Bosnia, prim-ministrul a spus că această discuție intră în competența delegațiilor. După războiu se va hotărî de care parte va fi atașată Bosnia.

Destănuirile deputatului Vázsonyi.

Deputatul V. Vázsonyi face apoi următoarele expuneri senzaționale:

În tot timpul războiului punctul de vedere al cenzurii presei era, că este interzis ziarelor să publice numele militarilor puși sub cercetarea judecătii. Înțeleg și apreciez scopul ce se urmărește prin aceasta, anume că interesul purtării războiului, reclamă ca militarii să nu fie compromiși, să nu să atingă prestigiul armatei. Dar iată că cenzura în această linie de purtare se face vinovată de o flagrantă contradicție. Pe când într'o afacere scandaloasă din Segedin, în chestia unei furnizări militare de milioane — un oficial din armată amestecat în ea, e indicat numai cu două stele, fiindcă cenzura n'a permis pomenirea numelui său — iată însă că aceeași cenzură permite ca ziarele monarhiei să pomenescă numele fostului ministru de războiu, generalul Auffenberg — că a fost pus sub cercetare judiciară.

Care e motivul acestei publicări demonstrative? După informațiile mele din anturajul lui Auffenberg — și tu că acesta a declarat că nu e de loc dispus să joace rolul lui Benedek, și s'a exprimat de aceia fără nici o rezervă asupra unor faze din actualul războiu.

În comunicatul ce a fost permis de cenzură ziarelor să fie publicat despre generalul Auffenberg — nu i înregistrat însă faptul că Auffenberg a fost arestat în închisoare preventivă la 26 Aprilie. În comunicat se spune numai că cercetarea contra lui Auffenberg nu se referă la actualul războiu, ci la activitatea lui Auffenberg ca ministru de războiu, la 1912.

Atunci chestiunea aceasta nu are să o judece justiția militară, ci parlamentul, sau delegațiunea, față de care ministrul e legal răspunzător.

E regretabil că nu i-se dă voie fostului ministru de războiu să vie în atingere cu avocatul său, ca să se apere. Până nu i-s'a comunicat avocatului, cauza ce ce i-se aduce lui Auffenberg, de ce i-se răpește unui fost ministru dreptul de apărare ce i-se concede unui simplu infanterist, pus sub acuză? În absența lui Auffenberg, s'a făcut o perchiziție în casa lui și s'au confiscat documente cari nu se referă la activitatea lui ministerială, ci la lupta dela Komarov. S'a retras și decretul prin care monarhul i-a acordat titlul de baron „de Komarov“. Acum în închisoare preventivă Auffenberg e supus la un regim foarte sever. Plimbarea în curtea închisoarei îi este interzisă. Aceasta nu are nici un scop, căci la un bătrân de 63 de ani nu poate fi vorba de fugă.

E de neînțeles cum se trece sub tăcere a nume persoane militare, trase la răspundere, pe când cercetarea contra lui Auffenberg e făcută cu mare sgomot.

Deputatul Vazsonyi cere de aceea guvernului lămuriri asupra arestării generalului Auffenberg.

Interpretarea aceasta a produs mars senzațio în Cameră.

Știri din România.

Intre popor și Dinastie:

Organul oficial al guvernului român „Viitorul“ publică următorul articol:

De-o jumătate de veac, sub acoperământul comun, pe care-l ridi ase diplomația, ferbeau porfirile unor interese deosebite, cari au explodat cu atâta putere în războiul european. Cei cari n'au avut prevederea unei pregătiri înțelepte, vor trece clipele unei grele ore. Sacrificiile ce li se vor cere pot să înghită însăși existența națiunii, care n'a folosit nimic din învățămintele Istoriei.

Popoarele mici sunt cele mai amenințate și împrejurările le cer ultima sfortare în văltoarea de patimi și de interese contrarii ce prezidă la prefacerea situațiilor de azi.

Poporul dintre granițele României abea a avut timpul unei renașteri la viața europeană, din care-l scsesese suferințele atâtor amar de ani.

Sub conducerea unui Rege înțelept și viteaz, cu ajutorul unor bărbați de stat cu multă dragoste de neam și desinteresare, România a luat locul ce i se cuvenea în concertul statelor europene.

Evenimentele de azi nu ne-au găsit nepregătiți și poporul român strâns unit în jurul Tronului așteaptă cu încredere în putere lui de viață vijelia ce s'a deslănțuit cu atâta furie peste vechiul continent.

În clipele mari privirile s'au îndreptat către tron: așa a fost la 77, așa la 1913. Azi, urmașii Regelui Intelept și mare pășesc pe aceiași cale trasă atât de hotărât de Aeela, care a prezidat la renașterea României moderne.

Dacă trecutul ne-a fost asigurat de Aceta ce odihnește la Curtea de Argeș și prezentul este încredințat unui Rege care a luat parte la activitatea de fiecare zi a poporului ale cărui destine îi sunt încredințate, — viitorul surăde prin promisiunile ce însușirile alese ale vlăstarului Dinastiei ni le dă. Crescut sub austeritatea obiceiurilor Regelui Carol și în simțemintele unei educațiuni naționale — Principele Carol de România a inaugurat activitatea sa printr-o mare operă de viitor, Legiunile de cercetași — ostașii de mâine — au răsărit de pe urma unei idei să-

nătos azvârlită în conștiința publică. Roadele date arată că poporul înțelege opera de prevedere pe care Moștenitorul Tronului o face ca un demn conducător al zilelor de mâine.

În vremurile turburi de azi, asigurările ce ne dau trănicia unei conduceri sănătoase pe care Dinastia română o imprimă Tărei, îndrituiesc și mai mult speranțele cele mai frumoase pentru viitorul neamului.

Criza în partidul conservator se agravează.

Deși majoritatea partidului conservator a exprimat încrederea sa în actualul șef, d. Al Marghiloman, — adversarul acestuia, d. Neculaie Filipescu nu se dă bătut și împreună cu partizanii lui continuă campania.

Trecând peste cercul de competență al președintelui clubului conservator din București, care este fostul ministru d. Ioan Lahovari, d. Filipescu a convocat pe membrii clubului la o conferință. Au luat cuvântul d-nii Mișu Cantacuzino, Barbu Delavrancea, dr. Giani și Nicu Filipescu, apărând politica lor războinică, pentru tripla Înțelegere, și acuzând iară pe d. Marghiloman de germanofilism. D. Delavrancea a cerut ca să fie ales șef d. Filipescu. Comitetul clubului a fost convocat pentru a mai lua și alte hotărâri.

Scrisori din Bulgaria.

Ce cere Bulgaria triplet înțelegert — Rusia vrea să vatem neutralitatea Bulgariei. — Rusia minează gurile Dunărei.

Sofia 28 Apr. v.

Ziarul bulgăresc „Volia“ scrie:

Italia negociază deodată cu amândouă părțile, ce se războiesc. Profitând de situația lor grea ea le oferă condițiuni aspre și greu de realizat. Guvernul italian e convins că Italia va primi fără să intervie în războiul destul de mari teritorii. Orice nereușită simțitoare a unuia din cei ce se bat găsește Italia gata pentru noi cereri. Cu cât forțele pe câmpurile de luptă se fac tot mai egale și se micșorează, cu atât Italia își sporește pretenziunile.

În această situație favorabilă în care Italia poate numai să ceară și să primească, noi nu vedem ce ar împinge Italia să între în horă. Istoria politică a acestei țări ne arată că grație dibăciei diplomației sale Italia a avut totdeauna câștig de cauză și aceasta în împrejurări mult mai nefavorabile decât cele în cari se află azi. Iată de ce suntem înclinați a crede că Italia se va da îndărăt și se va sforta să câștige totul pe calea pertratărilor.

Față de această ținută a Italiei, guvernul bulgar e constrâns să păstreze politica de neutralitate. Nu putem fi cei dintâi cari să intervenim în războiul. Guvernul actual nu poate să negocieze când puterile triplei înțelegeri nu vreau să-i garanteze cel puțin o parte din pretenziunile pe cari le-a formulat. Asemeni Greciei care propune sprijinul său sub anumite condițiuni. Bulgaria are și ea condițiile sale.

* * *

Se comunică telegrafic din Burgas, oraș în apropiere de granița Turciei, că deputatul socialist Harlacoff, ținând o conferință la clubul partidului din acea localitate a arătat că guvernul bulgar ar avea semne destul de serioase, că Rusia din calcule de ordin militar și politic, ar avea de gând să vatem cât de curând neutralitatea Bulgariei, debarcând pe coastele mării Negre între Burgas și granița Turciei un corp de expediție care că înainteze apoi spre Constantinopol.

Făcând această senzațională destăinuire,

deputatul Harlacoff a adăugat că este tare convins, că atât guvernul cât și poporul bulgar, vor și să-și facă datoria față de provocățiunea Rusiei aruncând în mare pe năvălitori.

Dacă guvernul nostru — a spus d. Harlacoff —, nu va și să-și facă îndestul datoria, e datoria poporului ca ridicându-se în masă, să nimicească trupele ruse, cari odată intrate în Bulgaria, nu o vor mai părăsi, considerând-o ca o țară cucerită.

Destăinuirile deputatului socialist, au făcut o enormă impresie în toată Bulgaria.

E de notat că până în prezent, guvernul nu le a desmintit, cu toate că snt înregistrate de toate ziarale.

Comandantul vaporului comercial „Bulgaria“ care face curse între Varna-Burgas și Odesa a raportat ministerului de războiu că Marea Neagră e în întregime minată de flota rusă, așa că navigațiunea vaselor comerciale, a devenit absolut cu neputință.

În acest raport comandantul vaporului „Bulgaria“, arată că minarea mării se întinde și pe malul românesc și în special la gurile Dunărei, unde a putut observa personal două mine, care plutesc în dreptul orașului Sf. Gheorghe, adevă pe locul unde brațul Dunărei Sf. Gheorghe se varsă în mare.

Comandantul bulgar cere în raportul său, să se ordone încetarea curselor, căci el își declină orice răspundere, în cazul unei eventuale catastrofe a vasului.

E datoria fiecăruia de a subscrie la noul împrumut de stat! Trebuie, ca și prin aceasta să contribuim la învingerea glorioaselor noastre armate. Bani ni-i putem depune mai sigur, cu cămăta cea mare și nu ne putem teme de nici o pierdere.

Știrile Săptămânii.

Sibiu, 20 Maiu n.

Mântuit prin cartea de rugăciuni. Un subofțer silezian, care a luptat în armata germană în contra Rușilor, a fost lovit de un șrapnel tocmai în mijlocul spatelor, a rămas însă nevulnerat. Plumbul a trecut prin vasul de tinichea și prin raniță, dar s'a oprit în cartea de rugăciuni pe care subofțerul o primise la plecare dela evlavioasa lui mamă și pe care a purtat-o pretutindeni cu sine. Revista germană „Illustrirte Leipziger Zeitung“ a dat o bună reproducere fotografică a acelei cărți de rugăciuni. Cu o sticlă măritoare se poate vedea că este o carte jidovească de rugăciuni, având pe o față rugăciunile scrise în jidovește, iar pe cealaltă față în traducere nemțească. Sus pe o pagină se poate citi titlul: „Morgengebet“ (rugăciune de dimineață), iar în locul în care s'a oprit plumbul se găsesc cuvintele: „Dennoch sind wir dein Volk, Genossen deines Bundes, Söhne deines, dem du die schönste Verheissung auf dem Berge Moriah gabst (Totuș suntem noi poporul tău, părtași ai legământului tău, fi ai... tău, căruia i-ai dat pe numele Moria cea mai frumoasă făgăduință).

E foarte semnificabilă această întâmplare. Dar poate că nu fiecare rugăciune pe care o mamă evlavioasă o dă tipărită fiului ei ori cu gura ei o prezintă zilnic înaintea Tronului dumnezeesc, măntuiește într'adevăr vieța pământească a celui fiu; dar acea rugăciune poate face, mai mult decât alte mijloace, ca sufletul fiului să fie păstrat cu credință pentru făgăduința cea mare, pentru vieța de veci. Acesta e cel mai mare efect al rugăciunii unei mame pentru iubitul ei fiu.

Aeroplan austro-ungar aruncă flori asupra Severinului. Din T.-Severin se anunță cu data de Duminică: Azi la orele 11 dimineața a trecut în sbor deasupra orașului nostru un aeroplan „Taube” venind din Austro-Ungaria. Aviatorul a aruncat un mare buchet de liliac și garoafe, de care era legat un tub de tinichea în care se afla o scrisoare, cu următorul conținut:

— „Corpul aviatorilor din Austro-Ungaria transmite salutări primarului și locuitorilor din Turnu-Severin”.

Buchetul a căzut în curtea locuitorului Nicolae Văloeanu, din str. Fraternității, iar scrisoarea a fost găsită și deschisă de către copilul acestuia. Sosind la fața locului comisarul Mănăstireanu, a ridicat buchetul și scrisoarea, predându-le polițaiului Bunghețianu și căpitanului Stănescu din reg. 17 Infanterie, cari au sosit de asemenea la fața locului, puțin mai târziu. Aeroplanul s'a îndreptat în direcția Cladovei și Techiei, de unde s'au tras asupra sa număroase focuri de armă și tunuri-revolver de pe vapoarele rusești. După o oră de recunoașteri, aviatorul s'a înapoiat în Austro-Ungaria.

Burdea a căzut. Temutul deputat al Caransebeșului Constantin Burdea și-a depus săptămâna trecută mandatul său de deputat. Cu el se duce de pe câmpul luptelor noastre politice un om de al guvernului, care a luptat totdeauna împotriva intereselor românești. Trebuie să ne bucurăm și noi deci de căderea acestui om, care, dnpă cum scrie ziarul „Az est” a trebuit să se depărteze din casa deputaților, deoarece s'a amestecat în gheșefturi cu opinci, liferând pe prețuri de tot mari.

Scufundarea transatlanticului „Lusitania”. Vineri după amiază la orele 2 a fost scufundat de un torpilor german marele vapor transatlantic „Lusitania” la 8 mile de stațiun a radiotelegrafică Old Head of Kinsale în apele Irlandei. Partea cea mai mare a călătorilor s'a înecat. Pe bordul vaporului se aflau, după știrile mai nouă 2160 persoane, dintre cari au putut fi salvați deabia 658. — Pierderea vaporului „Lusitania” a pricinuit o adâncă impresiune la Londra. Bursa din New-York a fost extrem de agitată; toate cursurile au scăzut.

Ziarul «Nieuwe Courant» comunică că pasagerii vaporului „Lusitania” povestesc că acest vapor a fost scufundat de două torpile aruncate de două submarine germane; una a atins vaporul în compartimentul mașinelor, iar cealaltă la prora. „Lusitania” s'a scufundat repede; atunci s'a produs o panică pe bord. Printre pasageri se găsea D-l Kessler, regele vinului de Champagne și D-l Hearst, mare proprietar de ziare în Statele-Unite. Valoarea vaporului „Lusitania” făcă înărcătura ei era de trei milioane lire sterline. — Legațiunea engleză din Haga a primit o telegramă dela Ministerul de externe din Londra care zice că printre pasagerii de cl. I, se găseau 179 englezi, 106 americani, 3 greci, un suedez, un elvețian; în clasa II-a erau 621 englezi, 65 americani, 3 ruși, 5 francezi, un belgian, un italian și 2 necunoscuți. În III-a se găsea 204 englezi, 39 irlandezi, 13 scoțieni, 59 ruși, 17 americani, 21 persieni, 3 greci, 4 norvegieni, un mexican, și un finlandez.

Ziarul „Berliner Tageblatt”, publică o telegramă din Londra primită pe cale indirectă, prin care se povestește următoarele declarațiuni pe cari unul din călătorii americani salvați de pe „Lusitania” le-a făcut ziaristilor englezi:

— Puțin după plecarea „Lusitaniei” dela New-York, dispoziția generală pe bord era cam apăsătoare din cauza nervozității pe care a provocat-o la mulți călători îndemnurile făcute cu stăruință de a nu pleca. Dar pe cât ne apropiam de ținta călătoriei noastre, cu atât dispoziția bună revenia și mai mult. Aceasta, cu atât mai mult cu cât vremea era splendidă și înțea la vasului era extraordinar de mare. Primejdia submarinelor nu ne prea neliniștea. Abia, măsurile cari au fost luate de vapor când ne-am apropiat de regiunea declarată zonă de războiu și blocare, ne-a amintit că este stare de războiu. Pe bord s'a interzis aprinderea lămpilor și cum înnoptă, bordul „Lusitaniei” era în plin întuneric. Muzica nu cânta și se încunajura orice șgomot care putea fi evitat. Ofițerii vaporului linișteau pe călătorii cari întrebau de rostul acestor măsuri și în ton glumeț li preveeau să fie gata la orice. Nimeni nu lua, însă în serios ideea că ar fi într'adevăr vre-o primejdie pentru vas. Și astfel sosi și ziua nenorocită de Vineri. Masa comună a pasagerilor de clasa I-a a fost luată ca de obicei și a decurs în mod normal, sfârșind la ora 2 p. m. Cei mai mulți călători s'au retras în cabinele lor; foarte puțini au rămas pe bord ca să privească întinsul liniștit al apei. Nici un vas nu era în apropiere pe suprafața oceanului. Pe orizont s'a zărea un steag, care mai târziu, s'a dovedit a fi fost al unui torpilor englez.

Deodată auzirăm un poenet surd cam din mijlocul vasului. În aceeași clipă se produse o explozie îngrozitoare. Vasul se aplecă așa de tare, încât partea aplecată atinsese cu bordul suprafața apei. Mulți pasageri căzură în apă în clipa aplecării brusce a vaporului. Panica izbucni îndată între călători. Era îngrozitoare această panică. Numai ofițerii și întreg echipajul, „Lusitaniei” au dat dovadă de un sânge rece care merită să fie relevat.

Bărcile de scăpare se umplură curând. Nu trecură nici 5 minute dela explozie și primele bărci lansate, porniră pe apă. Salvarea călătorilor surprinși de catastrofa în cabine sau saloane, au întâmpinat multe dificultăți. Aceasta explică și faptul că multe din bărcile de scăpare au plecat fără să fi avut toate locurile ocupate.

În acest timp „Lusitania” se scufunda tot mai mult. Bărcile de scăpare se îndepărtară repede ca să nu fie cuprinse în vârtej. Câteva minute mai târziu „Lusitania” fu cu totul înghițită în valuri.

Un caz după producerea catastrofei, se apropie de noi un torpilor care ne luă pe bord.

După părerea mea, trebuie să se fi înecat puțini călători, deoarece siliința de scăpare a venit foarte curând.

În comuna Beclean, com. Făgăraș, doi pescari s'au dus în 8 Mart. cu cinu pe Olt să prindă pești. Din nenorocire s'au răsturnat și au căzut în apă. Cinul s'a înecat și cadavrul lui nu s'a găsit nici până azi. Femeia înecatului Mateiu Grama se roagă, dacă cineva știe sau l-ar găsi, din satele cari sunt pe lângă Olt, să o înștiințeze

Băile din Ocna-Sibiiului. Din parte inspectoratului de băi reg. din Ocna aflăm, că o parte a băilor, ce funcționează, — baia caldă comună — pe timp nehotărât nu se deschide și nici nu se pot folosi certificatele, ce îndreptătesc la Bilete cu favor, înzestrate cu ortografie. Ele trebuie și în anul acestă din nou întărite. Băile de vana, lacurile din mijloc inhalatiunea, masagiul și așa mai departe s'au deschis.

S'a pierdut o bivola de 12 ani, c'am golașe sâmnul nu se cunoaște bine. Cine o va afla să se adreseze lui Coman Bratu Popiaka 437.

Mașiniști pentru mașini de secerat. Lipsa pricinuită de războiu în puterile de lucru cu mâna și cu jugul, aduce cu sine folosirea mai cu stăruință a mașinilor agricole. După ce însă folosirea mașinelor reclamă cunoștințe temeinice speciale, și după ce în urma înțării în armată a mașiniștilor calificați, asemenea mașiniști nu se găsesse în tot locul, ministerul de comerț a făcut dispozițiuni, ca la lucrările de secerat și de îmblătit cu mașini, să stea la dispoziție (la îndemână) un număr corăspunzător de mașiniști calificați. În acest scop a îndrumat direcțiunile școalei superioare industriale din Kassa și Seghedin, apoi direcțiunile școalelor de specialitate de industria lemnului și a metalului din Győr Cluj, M.-Oșorheiu și Pozson, să ia pe frecventanții mai serioși și mai maturi din cursul III ai școalei industriale superioare și din cursul III și IV ai școalei de specialitate industrială, să-i introducă în cunoștințele teoretice și practice ce se recer la manuarea, folosirea și montarea mașinelor simple de secerat, a mașinelor de secerat ce așază mănunchii și ale acelor cari leagă snopii, și în acelaș timp, să-i deprindă și la repararea lucrurilor ce s'a strica la aceste mașini. În legătură a mai luat și dispoziția, ca în scopul calificării personalului trebuincios la munca seceratului, direcțiunile școalelor amintite, cum și cele ale școalei superioare industriale din Budapesta, apoi a școalei pentru industria metalului din Dobrișin și din Miskolcz și a școalei pentru industria lemnului din Brașov, pentru cazul, că s'ar găsi 15 indivizi, să organizeze (înființeze), pentru lunile Aprilie-Iunie din a. c. cu 144 ore pentru partea teoretică și cu 60 ore pentru partea practică, cursuri pentru fochiștii căzanelor (gözkazánfűtő), pentru locomobile și pentru mănuierea mașinelor de îmblătit, la cari să poată fi primiți, în mod excepțional și tineri, cari au împlinit vârsta de 16 ani.

Aducând acestea, în conformitate cu rescriptul ministrului r. u. de agricultură din 1 Lăiu c. Nr. 43.343/1915, la cunoștința obștei noastre atragem luarea aminte cu deosebire asupra cursului pentru mănuierea mașinelor de îmblătit, cu adausul, ca pentru deslușiri atât cu privire la participarea la cursuri, cât și la aplicarea de mașiniști a celor calificați la acele cursuri, să se adreseze deadreptul la direcțiunile școalelor industriale amintite mai sus.

Sibiu, 7 Maiu 1915.

Comitetul central al „Reuniuni române de agricultură din comitatul Sibiu”.

Pantaleon Lucaș, Victor Tordășianu,
prezident secretar

Sănătatea copiilor noștri, să-o păstrăm, e dorința tuturor părinților. În timpul din urmă cerțări amănunțite au constatat, că cele mai multe boale ale copilașilor noștri, sunt pricinuite de bacterii (mieroți), cari intră pe gură în corp. Mai întâiu se așază pe dinți și mai ales dinții stricați formează un rezervoar, în care se adună nelncetat bacteriile. Deja dinții laptelui pe cari li au copiii se strică în chipul acesta. Dacă a pătruns odată stricăciunea în acești dinți, pe urmă se nimicesc și dinții, ce ies în anul al 11 și 12. Numai un mijloc este, de a te apăra și a nune, când încep copiii a umbla la școală, să le cureți dinții în toată ziua și cu multă grijă cu un mijloc probat de dinți, cum este Calodontul lui Sarg. Numai astfel se pot păzi de îmbolnăvire dinții de lapte ai copiilor. Crema de dinți și apa de gură Calodont, recomandată de 26 de ani de doctori și dentiști, s'a introdus în toate statele culturale și se poate căpăta în toate farmaciile, drogeriile, parfumeriile și aște prăvălii de aceasta sortă.

Cancelaria advocațională a dlui Dr. Emil Babeș în Budapesta, începând din 3 Maiu st. n. se află: VIII. Szentkirályi utca 16. (Gróf Zich palota).

„La croitoria” I. Petrașcu Sibiu strada Cisnădiei 30 să caută 2—3 lucrători buni pentru lucru mare sau mic.

Redactor responsabil: Dr. Ioan Broșu.
Pentru editură responsabil: Ioan Hereș.
Tiparul: „Tipografia Poporului”

Cel mai vechiu și mai mare institut financiar românesc din Austro-Ungaria

„ALBINA“

institut de credit și de economii în Sibiu

Filiale: Brașov, Bozoviciu, Elisabetopole, Lugos, Mediaș și Mureșoșorheiu

Agenturi: Orșova, Sânmărtin, Sânmiclăușul-mare și Șeica-mare

Capital societar	K 6.000.000
Fonduri de rezervă și penziuni	„ 2.350.000
Portofel de cambii	„ 17.700.000
Imprumuturi hipotecare	„ 12.400.000
Depuneri spre fructificare	„ 24.500.000
Scrisuri fonciare în circulațiune	„ 10.000.000

Primește depuneri spre fructificare cu **5-5** $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{10}$

după termenul de abdicere, plătind însuși darea de interese

execută asemnări de bani la America și îngrijește încasări de cecuri și asigurațiuni asupra oricărei pieți, mijlocește tot felul de afaceri de bancă. — Orice informațiuni se dau gratis și prompt atât de Centrala din Sibiu, cât și de filialele și agenturile institutului.

762

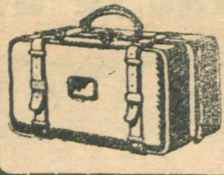
Direcțiunea.

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie ORENDT G. & FEIRI W.

(odinioară Societatea curelarilor)

Strađa Cisnădiei 45 — SIBIU — Helfauergasse 45

Magazin foarte bogat în articole, pentru cărat, călărit, vânat, sport și voiaj, poclăzi și procovățuri, portmonee și bretele solide și

alte articole de galanterie cu prețurile cele mai moderate. Curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vârșobi) permanent în depozit.

Toate articolele din brânșele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin. — Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco.

Comande prin postă se efectuează prompt și conștientios.

Mare deposit de hamuri pentru cai dela soierile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (toluri) de cai și cofere de călătorie.

MOBILE lucrate solid și conștientios ...

se pot comanda la

EMIL PETRUȚIU

Fabrică de mobile

SIBIU — NAGYSZEBEN, str. Sării 37

Specialist în:

MOBILE DE TOT FELUL pentru tineri nou căsătoriți, mobilări de hoteluri, vile, institutute, cafenele și restaurațiuni

Telefon Nr. 47 cu legătură în comitațuul întreg

Atelier propriu de tapiserie

Se lucrează după planuri artistice

Săpunul de lapte de crin Steckenpferd

alui Bergmann & Co., Teschen a/Elbe

se bucură de cea mai mare simpatie și răspândire pretutindeni, mulțumită efectului său și de cel mai bun și recunoscut mijloc în contra pistruel și de cel mai neîntrecut întru susținerea unei îngrijiri raționale a pielii și a frumuseții.

Mii de scrisori de recunoștință stau la dispoziție! Premiat de mai multe ori Fiți precuți la cumpărare și să se observe apriat la marca „Steckenpferd” și la firma deplină! Se poate căpăta (à 1 Kr.) în farmacii, drogerii și parfumerii etc. Asemenea se recomandă și probata cremă de crin „Manera” (à 80 fil. per tubă), care este de un efect minunat întru susținerea mânilor la dame în stare gingașe.

1630

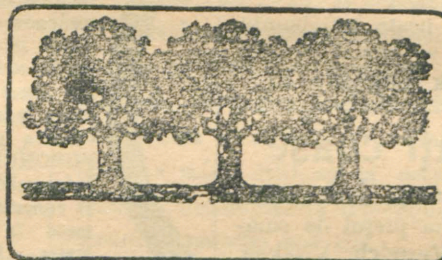
Berea albă și neagră din Bereria dela Trei-Stejari

în SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, atât la orașe cât și la sate

124

Că berea de la Trei-Stejari e foarte bună și gustoasă se poate vedea și de acolo că cumpărătorii se înmulțesc mereu

RENUMITELE

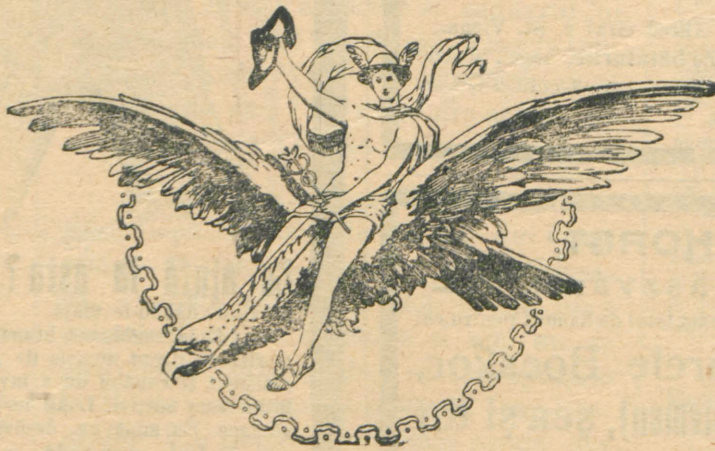
GHEȚE TURUL

CONDUC PRETUTINDENI

„TURUL”
Fabrică de ghețe societate pe acții în TIMIȘOARA.

Cea mai mare fabrică de ghețe în monarhie.

130 sucursale proprii.

Annual se fabrică:

900.000 părechi.

1200 muncitori și împiegați.

Magazin sucursală: în ARAD, — Palatul Minorităților

bulevardul Andrássy Nr. 13.